

สำรวจนิทรรศการ ถอดรหัสไทย

เหมาะสำหรับ
5-12 ปี

เจ้าของสมุดเล่มนี้

ชื่อ _____

สวัสดี!

ยินดีต้อนรับสู่มิวเซียมสยาม

“ถอดรหัสไทย” เป็นนิทรรศการกึ่งถาวรของมิวเซียมสยาม เรามาทำความรู้จักและเรียนรู้เกี่ยวกับความหมาย ลักษณะ ตัวอย่างของสิ่งที่เรียกว่า “ความเป็นไทย” ซึ่งมีทั้งความหลากหลายและซับซ้อน

มาสำรวจและค้นหาความหมายของ “ความเป็นไทย” กันเถอะ เดินตามเส้นทางนี้แล้ว เด็กๆ จะได้ค้นพบคำตอบได้ในนิทรรศการ “ถอดรหัสไทย” สิ่งที่ต้องทำ คือ ค้นหา ดู เล่น และเรียนรู้จากสิ่งที่ได้ค้นพบ

คำแนะนำ

ในนิทรรศการสามารถถ่ายรูป และจับวัตถุได้ ควรหยิบด้วยความระมัดระวัง

ควรขีดเขียนข้อความ หรือวาดรูปได้เฉพาะในสมุดเท่านั้นนะ

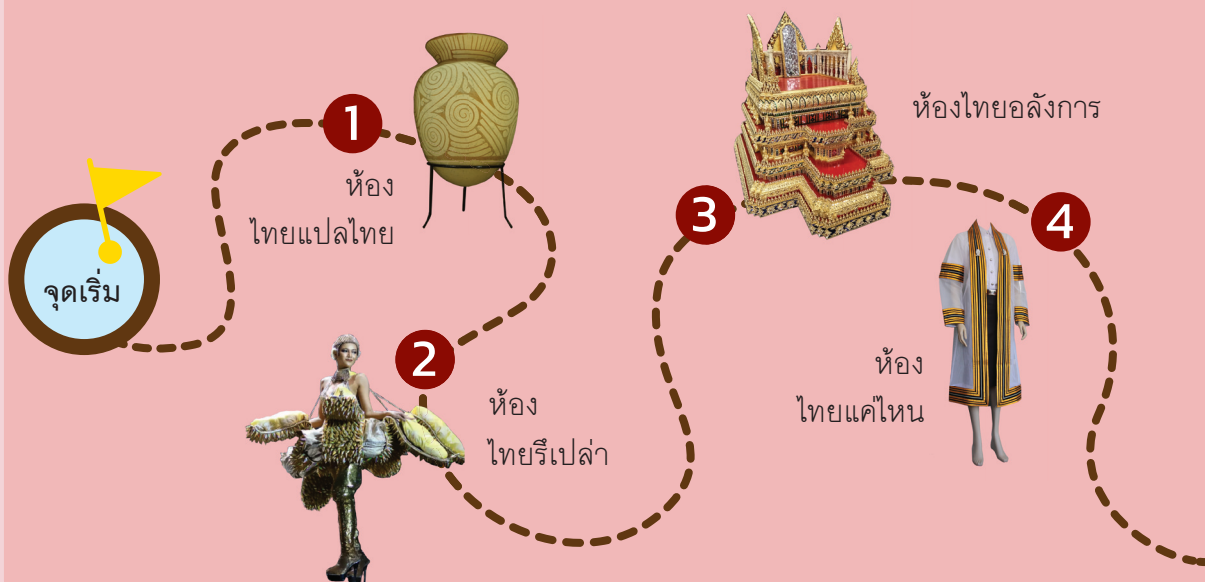

ถ้าหาวัตถุชิ้นใดไม่เจอก็เข้าไปขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ฯ

ความเป็นไทย คือ อะไร?

“ความเป็นไทย” หมายถึงสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ หรือตัวตนคนไทยที่แตกต่างจากคนเชื้อชาติอื่นๆ คนไทยมีความถนัดในการเลือกรับแนวคิดและสิ่งต่างๆ มาปรับใช้สร้างสรรค์ให้กลายเป็นสิ่งใหม่ด้วยการประยุกต์และดัดแปลงสิ่งต่างๆ รอบตัว ทั้งเพื่อตอบสนองความต้องการใช้สอยให้สอดคล้องเข้ากับรูปแบบวิถีชีวิตตามสมัย หรือความนิยมชมชอบของคนไทย ทำให้รูปแบบความเป็นไทยมีลักษณะเฉพาะที่หลากหลาย และมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ไม่ซ้ำแบบใครอย่างรูปแบบที่เราเห็นกันในชีวิตประจำวัน แล้วมีสิ่งใดบ้างที่แสดง “ความเป็นไทย” หรือแตกต่างไม่เหมือนคนอื่น?

เริ่มแรกเดินขึ้นไปขั้น 3

ความเป็นไทยมีการปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัยไม่หยุดนิ่ง บางครั้งมีการสร้างขึ้นใหม่ และสังคมไทยส่วนใหญ่ให้การยอมรับ เด็กๆ รู้ไหมว่าวัตถุที่จัดแสดงทั้งหมดนี้ถูกนำมาใช้เป็นตัวแทน“ความเป็นไทย” ด้วยเหตุผลใดบ้าง?

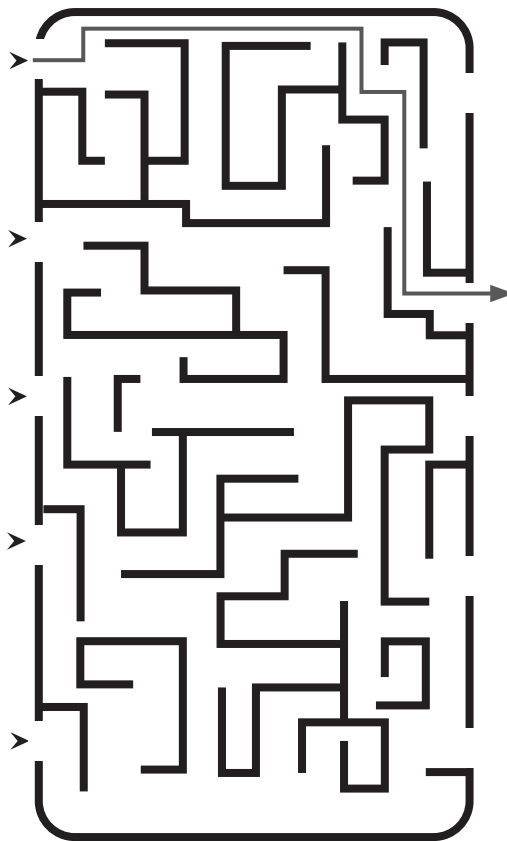
พระพุทธรูป
ที่มีเอกลักษณ์
เฉพาะแบบไทย

แผนที่แสดงขอบเขต
ของราชอาณาจักรสยาม
ฉบับแรกของไทย

รถที่เป็นสัญลักษณ์
การท่องเที่ยวไทย

เทพเจ้าประจำ
ประเทศไทย

โบราณวัตถุที่เป็น
สัญลักษณ์แสดง
ความเก่าแก่ของ
อาณาจักรไทย

รถตุ๊กตุ๊ก

พระพุทธรูป
ปางลีลา

หม้อบ้านเชียง

แผนที่สยาม
ฉบับแมคคาร์ธี

พระสยาม
เทวาธิราช

ความเป็นไทยมีความหลากหลาย
และเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย
จนยากที่จะหาคำจำกัดความที่
ชัดเจนว่าไทยแท้ๆ เป็นอย่างไร
การแต่งกายคือตัวอย่างหนึ่งที่
ความเป็นไทยเปลี่ยนแปลงไปตาม
ยุคสมัยและการตีความ

เด็กๆ คิดว่า ชุดประจำชาติไทย
ควรมีลักษณะแบบใด วาดรูปให้ดู
หน่อยจะ

รู้หรือไม่

ประเทศไทยได้รับรางวัลชุดประจำชาติยอดเยี่ยมในการประกวดมิสยูนิเวิร์ส
มากที่สุดในโลกถึง 6 ครั้ง ในปี พ.ศ. 2512/ 2531/ 2548/ 2551/2553
และครั้งล่าสุดปี พ.ศ. 2558 ชุดตุ๊กตุ๊กเป็นชุดที่ได้รับรางวัลชุดประจำชาติ
ยอดเยี่ยม

ชุดนี้เป็นเครื่องแต่งกายที่ออกแบบ
ตามการตีความสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์
สื่อถึง “ความเป็นไทย”

รู้ไหมว่า ชุดนี้เป็นชุดอะไร?

(คำโปรย ราชาแห่งผลไม้)

แหล่งที่มาภาพ:

thairath.com

งานช่างศิลป์ชั้นสูงได้รับการยกย่องถึงความประณีต งดงาม สะท้อนทั้งความหมาย และคติความเชื่อแบบไทย

ตัวอย่าง ห้องนี้จำลองท้องพระโรงเหมือนแดนสวรรค์ มีราชบัลลังก์กษัตริย์เป็น ศูนย์กลางจักรวาล

- ลองดูที่ราชบัลลังก์ รูปปั้นเล็กๆ ที่ประดับ ราชบัลลังก์มีรูปอะไรบ้าง?

ก. เทวดา-ครุฑ

ข. หนุมาน-ยักษ์

ค. ยักษ์-ครุฑ

ง. เทวดา-ยักษ์

- ภายในห้องนี้ราชบัลลังก์ ถูกสมมุติให้เป็นที่ประทับของ พระอินทร์บนยอดเขาใด?

เด็กๆ ลองเงยหน้าขึ้นดูดาวบนเพดาน ดาวเหล่านี้เป็นรูปดาวสมมติในจักรวาล
จงเลือกรูปดาวเพดานที่เหมือนกับดาวในห้องนี้ ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในวงกลม

แหล่งที่มาภาพ: reurnthai.com/ yingthai-mag.com/ blogging.com

หุ่นต่างๆ ที่จัดแสดงในห้องนี้สวมเสื้อผ้าที่แตกต่างกัน แต่ยังคงแสดงออกถึงลักษณะของความเป็นไทยในแต่ละยุคสมัย

เด็กๆ รู้จักชุดไหนบ้าง เขียนชื่อชุดมาสัก 3 ชื่อ

1.
2.
3.

เสื้อครุย

เสื้อคลุมผ่าหน้าแบบไม่กระดุมแบบโบราณที่ใช้ผ้าเนื้อโปร่ง สีขาว หรือ “ครุยเทวดา” เครื่องแบบสำหรับสวมในงานพิธีการสำคัญที่ไทยได้รับอิทธิพลมาจากเปอร์เซียตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย และสืบเนื่องต่อมาถึงสมัยปัจจุบัน เช่น เสื้อครุยของพระยาแรกนาขวัญ เสื้อครุยของพราหมณ์ ผู้ประกอบพิธีในราชสำนัก เสื้อครุยรับปริญญา เสื้อครุยนาค ในพิธีอุปสมบท ฯลฯ

เด็กๆ มาระบายสีและใช้กรรไกร
ตัดตุ๊กตาแม่พลอย ตัดกาสด้านหลัง
ฐานตุ๊กตา แล้วเอามาตั้งโชว์กัน!

รู้หรือไม่

เจ้านายผู้หญิงในราชสำนักไทย
ได้รับเอารูปแบบการสวมเสื้อ
แบบตะวันตกแขนยาวต้นแขน
พองแบบหม้อแฮมคอตติ้ง ซึ่งเป็น
อิทธิพลแฟชั่นจากประเทศ
อังกฤษ มาดัดแปลงแต่งเข้ากับ
ผ้านุ่งโจงกระเบน จนกลายเป็น
เป็นรูปแบบชุดไทยที่นิยมสวม
ใส่ในงานประเพณีไทย

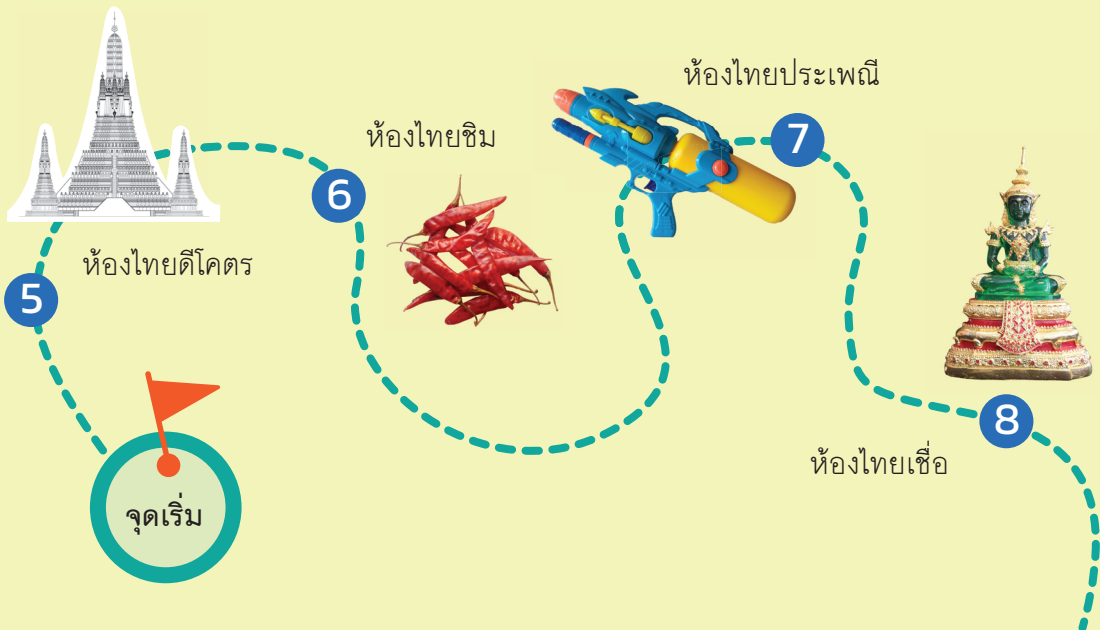

ทากาวบริเวณนี้

แม่พลอยสวมชุดเสื้อแขนหม้อแฮมและโจงกระเบน
(แฟชั่นสมัยรัชกาลที่ 5 ช่วง พ.ศ. 2440)

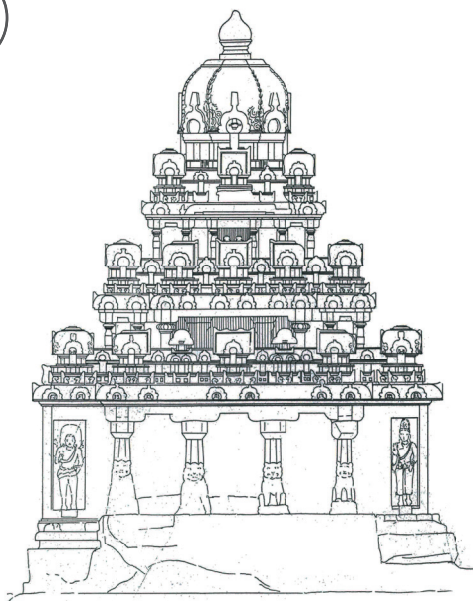
เด็กๆ จะได้พบกับภาพวาด วัตถุสิ่งของต่างๆ สารพัดเมนูอาหารไทย
ของเล่นในงานประเพณี และวัตถุที่สัมพันธ์กับความเชื่อแบบไทยๆ
ตามไปดูกันเลย

เดินลงบันไดมาที่ชั้น 2 แล้วเดินตรงข้ามไปอีกฝั่งหนึ่ง
เริ่มสำรวจที่ห้องไทยดีโคตร

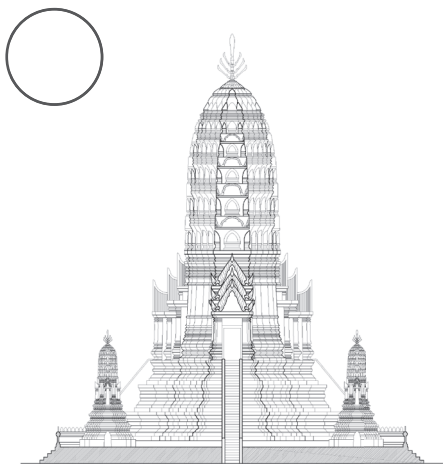
ห้องนี้จัดแสดงพัฒนาการสิ่งต่างๆ ที่เรียกว่า “ของไทย” ที่ค่อยๆ มีการปรับ แต่ง เปลี่ยนรูปแบบสิ่งที่เรารับวัฒนธรรมมาจากที่อื่น จนกลายเป็น “ความเป็นไทย” ในแบบของเราเอง มาช่วยกันเรียงลำดับพัฒนาการของพระปรางค์ให้ถูกต้องกันเถอะ

1

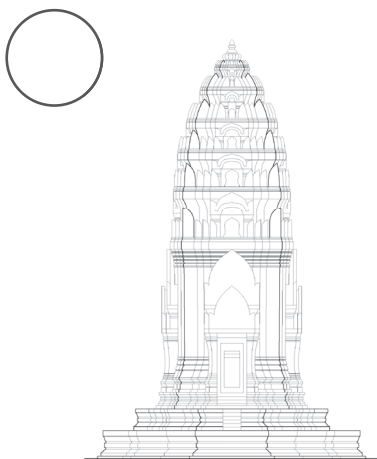
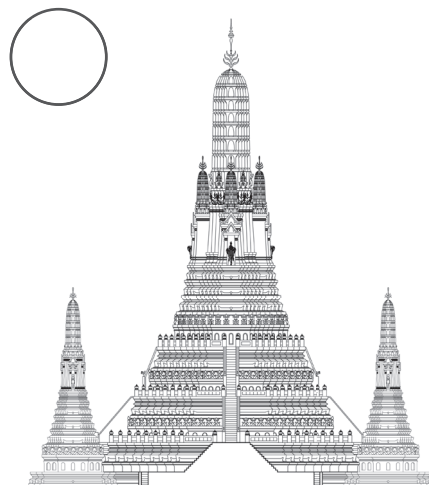

มหาพาลีปรัม อินเดียใต้

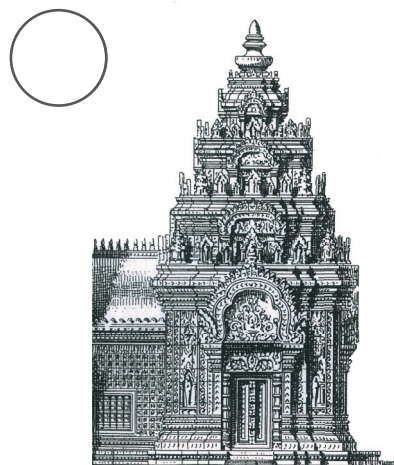
วัดไชยวัฒนาราม อโยธยา

วัดอรุณราชวราราม กทม.

วัดมหาธาตุ ลพบุรี

บันทายศรี กำแพงเพชร

อาหารไทยมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นในการดัดแปลงวิธีการปรุงอาหารเทศให้ถูกใจ
และรสนิยมของคนไทย ทั้งยังมีหลายชนิดประเภท วัตถุดิบและหลากรสชาติ
ลองดูบอรรถการทำแกงมัสมั่น แล้วเรียงคำศัพท์เครื่องเทศในภาษาอังกฤษให้ถูกต้อง

เครื่องเทศในแกงมัสมั่น

P E P P E R

PEPPER (พริกไทย)

MORMCADA (ลูกกระวาน)

VLOEC (กานพลู)

INACMNON (อบเชย)

AEMC (ดอกจันทน์เทศ)

M E G N U T (ลูกจันทน์เทศ)

RIED LHILCI (พริกแห้ง)

RIANCORED SEED
(ลูกผักชี)

U M I N C (ยี่หระ)

ประเพณี เทศกาล และมารยาทไทย เป็นรูปแบบของวัฒนธรรมไทยที่สืบทอดมาอย่างต่อเนื่อง แต่ปรับเปลี่ยนตามยุคสมัย ตามหากล่อง “ประเพณี” (ฉลากสีแดง) บรรจุสิ่งของตามภาพตัวอย่าง แล้วโยงเส้นจับคู่ชื่อและประเพณีให้ตรงกับภาพ

ปืนฉีดน้ำ

บาตร

ประเพณีสงกรานต์

สังข์

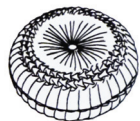
ประเพณีแต่งงาน

ขันน้ำ

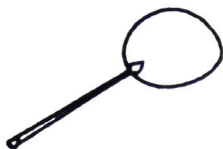

ประเพณีชาวพุทธ

หมอนรดน้ำสังข์

ตาลปัตร

ความเชื่อของคนไทยมีความหลากหลายรูปแบบ ทั้งพุทธ พราหมณ์ และผีที่สามารถหลอมรวมอยู่ด้วยกันอย่างกลมกลืน และผูกพันกับวิถีชีวิตประจำวันในทุกกลุ่มชนชั้นของสังคม
เด็กๆ สำรวจสิ่งที่จัดแสดงในห้องนี้ตามภาพ และเติมข้อความในส่วนที่ขาดหายไปให้สมบูรณ์

ชื่อ

พระแก้วมรกต

ที่มา/ความหมาย

.....

ความเชื่อ

พุทธศาสนา

มีพุทธคุณในทางปกป้อง
บ้านเมือง เสริมบารมีบุคคล

ชื่อ

.....

ที่มา/ความหมาย

โอรสของพระคเณศ

.....

ความเชื่อ

ศาสนาฮินดู

เทพเจ้าแห่งความสำเร็จ
งานศิลปะ

ชื่อ

แม่โพสพ

ที่มา/ความหมาย

.....

ความเชื่อ

ผี

เทพเจ้าแห่งความอุดม
สมบูรณ์ของพืชพันธุ์

Discovering History, Discovering You

สำนักงานกฤษฎีกา

okmd

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

เลขที่ 4 ถนนสนามไชย แขวงพระบรมมหาราชวัง
เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

โทร: 02 225 2777 ต่อ 435 แฟกซ์: 02 225 1881

www.museumsiam.com

facebook.com/museumsiamfan